

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 33, 2018

Nummer 33, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2045](#) 02-11-2018

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:4609](#) 08-11-2018

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:4610](#) 08-11-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:9598](#) 30-10-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:9200](#) 18-10-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3741](#) 16-10-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2893](#) 16-10-2018

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:9036](#) 01-11-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:12872](#) 30-10-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:12742](#) 19-10-2018

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:ROBOVE:2018:4112](#) 17-10-2018

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:5003](#) 08-10-2018

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 06-09-2018

Jansen t. Noorwegen

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 28-08-2018

Grujić t. Servië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Afwijzing van het verzoek om partneralimentatie wegens het ontbreken van behoefte. De vrouw moet geacht worden vanaf de datum van de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand in haar eigen behoefte tot levensonderhoud te kunnen voorzien.

De rechtbank heeft bepaald dat de man met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk een bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw dient te betalen van € 185 per maand. De man is in hoger beroep gekomen, omdat hij van mening is dat het verzoek van de vrouw om partneralimentatie alsnog moet worden afgewezen.

Het hof overweegt als volgt. De vrouw heeft geen recht op partneralimentatie, indien zij voldoende inkomsten heeft om in haar huwelijksgelateerde behoefte te voorzien of zich die inkomsten in redelijkheid kan verwerven.

Vast staat dat partijen in februari 2017 feitelijk uit elkaar zijn gegaan. Vanaf dat moment wist de vrouw, dan wel behoorde zij te weten, dat zij in de kosten van haar eigen levensonderhoud zou moeten gaan voorzien en dat op haar daarvoor een inspanningsverplichting rustte. De rechtbank heeft de vrouw reeds bij de beschikking voorlopige voorzieningen van 6 juni 2017 meegegeven op zoek te gaan naar uitbreiding van haar werkzaamheden bij haar toenmalige werkgever dan wel bij een andere werkgever, althans inzichtelijk te maken welke sollicitatieactiviteiten zij verricht.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting in hoger beroep is verder het navolgende gebleken. De vrouw is thans 40 jaar. Tijdens het huwelijk van partijen was de man kostwinner, maar de man heeft onweersproken ter zitting bij het hof verklaard dat de vrouw vóór het huwelijk fulltime werkzaam is geweest en dat de vrouw tijdens het huwelijk, naar het hof begrijpt regelmatig, parttime heeft gewerkt, soms tot 16 uur per week en de laatste jaren voor het feitelijk uiteengaan van partijen een paar uur per week. Blijkens de stukken is de vrouw van 31 maart 2014 tot 1 oktober 2017 in dienst geweest bij een postverspreider voor gemiddeld ongeveer 6 uur per week tegen een salaris gelijk aan het minimumloon. De vrouw

heeft voorts – deels tegelijk met haar dienstverband bij de postverspreider – in de schoonmaakbranche gewerkt, te weten van 26 juni 2017 tot (in ieder geval) 15 juli 2017 gedurende totaal 32 uur in die periode. Zij is ook in dienst geweest van 4 oktober 2017 tot en met 4 mei 2018 voor minimaal 8 uur per vier weken en maximaal 24 uur per vier weken bij een schoonmaakdienst. Dit alles tegen een salaris in ieder geval gelijk aan het minimumloon.

Het hof constateert op grond van het voorgaande dat de vrouw gedurende langere tijd, en in ieder geval ook nog recentelijk, relevant contact heeft gehad met de arbeidsmarkt. Gesteld noch gebleken is dat de vrouw zich heeft ingespannen om haar werkzaamheden uit te breiden en dat de vrouw, zo zij al zou hebben gesolliciteerd, bij sollicitaties is afgewezen. Voorts is noch in eerste aanleg, noch in hoger beroep gebleken van arbeidsbelemmerende omstandigheden van psychische of fysieke aard aan de zijde van de vrouw. Daarnaast heeft de vrouw geen kinderen voor wie zij de zorg heeft.

Op grond van voorgaande feiten en omstandigheden, in onderlinge samenhang beschouwd, is het hof van oordeel dat de vrouw in staat moet worden geacht, hetgeen in redelijkheid ook van haar kan worden gevergd, om met ingang van de datum van de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking (11 december 2017) een inkomen te genereren waarmee zij in haar huwelijksgelateerde behoefte van € 964 netto per maand kan voorzien. Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank in dit opzicht en wijst het verzoek van de vrouw om partneralimentatie alsnog af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 08-11-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:4610

Zaaknummer: 200.233.678_01

RECHTSPRAAK

Kinderalimentatie. Hoger beroep van de bewindvoerder van de man, inhoudende dat de man geen draagkracht heeft, omdat de rechtbank ten onrechte het beroep op de aanvaardbaarheidstoets heeft gepasseerd. Bewindvoerder heeft volgens hof onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld met betrekking tot financiële situatie van de man, zodat het hof niet kan beoordelen of de man 90% van de bijstandsnorm overhoudt. Hoger beroep faalt.

De rechtbank heeft onder wijziging van het ouderschapsplan bepaald dat de man een kinderalimentatie van € 236 per maand dient te voldoen.

De bewindvoerder van de man komt van dit oordeel in hoger beroep.

Niet in geschil is dat het netto besteedbaar inkomen van de man € 2.042 per maand bedraagt en dat de draagkracht van de man (zonder rekening te houden met de aanvaardbaarheidstoets) € 367 per maand bedraagt. Evenmin is in geschil dat uitgegaan dient te worden van een zorgkorting van 15%.

De bewindvoerder voert aan dat de rechtbank ten onrechte het beroep van de man op de aanvaardbaarheidstoets heeft gepasseerd. Met de overgelegde stukken en zijn stellingen heeft de man inzichtelijk gemaakt dat sprake is van een situatie die onaanvaardbaar is, doordat de man minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt gelet op zijn inkomen na vermindering met zijn lasten. De vrouw stelt in verweer dat er geen overzicht is van de maandelijkse lasten en van bewijsstukken waaruit de vermogenspositie en de maandelijkse lasten van de man blijken.

Het hof overweegt als volgt. Vast staat dat de man inkomen heeft en dat hij, zonder een correctie op het forfaitaire bedrag voor levensonderhoud, over voldoende draagkracht beschikt om het door de rechtbank vastgestelde bedrag aan kinderalimentatie te voldoen. In geschil is of het beroep van de bewindvoerder op de aanvaardbaarheidstoets gerechtvaardigd is.

Naar het oordeel van het hof kan op grond van de overgelegde stukken niet worden

beoordeeld wanneer de schulden zijn ontstaan, wat de openstaande bedragen zijn, of sprake is van niet-vermijdbare en niet-verwijtbare schulden en of er betalingsregelingen zijn getroffen. Weliswaar heeft de bewindvoerder een overzicht van schulden overgelegd, maar dit betreft een opgave van de man waarbij (een groot deel van) de onderliggende bewijsstukken ontbreken. Daarbij heeft de advocaat van de bewindvoerder ter zitting erkend dat de man niet op de schulden aflost.

Doordat de bewindvoerder heeft nagelaten, met relevante stukken onderbouwd, voldoende concrete feiten en omstandigheden aan te voeren met betrekking tot de financiële situatie van de man – hetgeen wel op zijn weg had gelegen nu de bewindvoerder een beroep doet op de aanvaardbaarheidstoets – is het hof niet in de gelegenheid te beoordelen of de man van zijn inkomen na vermindering met zijn lasten minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt. Naar het oordeel van het hof dient dit – gelet op hetgeen de vrouw naar voren heeft gebracht – voor rekening en risico van de man te komen. Bij gebreke van voormelde gegevens en het voorgaande in aanmerking nemende, wordt het beroep van de bewindvoerder op de aanvaardbaarheidstoets verworpen.

Opmerking: de man heeft duidelijk een schuldenbewind. Het is wel heel jammer dat in zo'n geval geen beroep wordt gedaan op analogie met de WSNP, het vrij te laten bedrag, en de algemene jurisprudentie over nihilstelling van kinderalimentatie in dit opzicht.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 08-11-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:4609

Zaaknummer: 200.232.679_01

RECHTSPRAAK

In cassatie staat in het kader van het alimentatiegeschil tussen partijen de vraag centraal of de man meer inkomsten, in de vorm van winstuitkeringen of verhoging van zijn salaris als dga, kan halen uit zijn bv, waarvan de vrouw mededirecteur is.

De vrouw komt in cassatie op tegen het oordeel van het hof dat de man zijn oude inkomen niet zonder meer kan herstellen en dat wat betreft de draagkracht van de man zal worden uitgegaan van een inkomen van € 2.800 bruto per maand, nu gesteld noch gebleken is dat de man op basis van twee werkdagen meer salaris uitgekeerd kan krijgen van de Holding. De vrouw klaagt in de eerste plaats dat het hof niet is ingegaan op de stelling van de vrouw dat de binnen de Holding behaalde of potentieel te behalen winst een rol kan spelen bij de draagkrachtberekening.

De Hoge Raad overweegt dat de vrouw in haar verweerschrift in hoger beroep heeft gesteld dat de Holding naast de door het hof in aanmerking genomen managementvergoeding van € 45.000 huurinkomsten ontving van € 48.000 per jaar. Ook heeft zij aangevoerd dat sprake was van extra ruimte voor inkomsten van de man, onder meer in de vorm van de winst, extra winst in verband met niet-structurele advieskosten en opnamen rekening-courant. Blijkens het proces-verbaal van de mondelinge behandeling voor het hof is de advocaat van de man ingegaan op de stellingen van de vrouw omtrent de advieskosten en de opnamen rekening-courant. De man heeft zich zowel in eerste aanleg als in hoger beroep onder meer op het standpunt gesteld dat bij het bepalen van zijn draagkracht geen rekening moet worden gehouden met de winst van de Holding, omdat dit aan de orde komt bij de verdeling van het gezamenlijk vermogen van partijen in het kader van de echtscheiding. Uit het oordeel van het hof blijkt noch dat het dit standpunt heeft onderschreven, noch dat het op een andere grond aan de stellingen van de vrouw is voorbijgegaan. Aldus heeft het zijn oordeel ontoereikend gemotiveerd. De klacht is derhalve gegrond.

De vrouw klaagt ook over de overweging van het hof dat gesteld noch gebleken is dat de man op basis van twee werkdagen meer salaris uitgekeerd kan krijgen van de Holding. De klacht houdt in dat deze overweging onbegrijpelijk is in het licht van hetgeen de vrouw heeft

aangevoerd met betrekking tot het salaris van de man. De vrouw heeft in haar inleidend verzoekschrift betoogd dat de vennootschap ruimte heeft om de man een salaris uit te keren dat voldoende is om te voorzien in de behoefte van de vrouw. Zij heeft erop gewezen dat de vennootschap beschikt over een ruim vermogen. Ook op deze stelling van de vrouw is het hof niet ingegaan. De klacht slaagt.

Tot slot klaagt de vrouw dat het hof niet heeft gerepondeerd op de stellingen van de vrouw waarin zij de juistheid van de door de man overgelegde cijfers, en daarmee ook van zijn gestelde salaris, betwist. De vrouw wijst daarbij op een viertal stellingen die van belang kunnen zijn bij het bepalen van de draagkracht van de man. Het hof heeft aan deze stellingen niet kenbaar aandacht besteed, zodat zijn oordeel ook in zoverre ontoereikend is gemotiveerd. Deze klacht is derhalve eveneens gegrond.

De Hoge Raad heeft de beschikking vernietigd en het geding naar een ander hof verwezen ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2045

Zaaknummer: 17/05989

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Er is een NIFP-onderzoek nodig om duidelijk te krijgen waar het perspectief van de minderjarige ligt. Ouders, pleegouders en GI staan hierachter. Echter, de GI stelt geen financiën te hebben om dit onderzoek te bekostigen en de gemeente lijkt dit ook niet te willen betalen. De kinderrechter acht het de taak van de GI en de gemeente Rotterdam om hierover in overleg te treden en tot een oplossing te komen in het belang van de minderjarige.

De kinderrechter acht de verlenging van de ondertoezichtstelling noodzakelijk, gelet op de kind-eigen-problematiek van de minderjarige en de persoonlijke problematiek van de ouders. Verlenging van de uithuisplaatsing van de minderjarige acht de kinderrechter ook noodzakelijk in het belang van de minderjarige. Echter, het is van groot belang dat de minderjarige duidelijkheid krijgt over zijn perspectief. Alle belanghebbenden en de gecertificeerde instelling (GI) zijn van mening dat hiervoor een NIFP (Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie) -onderzoek noodzakelijk is. Dit onderzoek kan aangeven wat in het belang van de minderjarige is. De onzekerheid is voor alle betrokkenen, en bovenal voor de minderjarige, erg lastig. Zo laat de minderjarige gedragsproblemen zien en komt er druk te staan op de verhoudingen tussen de belanghebbenden onderling, en de belanghebbenden en de GI.

Er bestaan zorgen over de financiering van het NIFP-rapport. De GI geeft aan hier geen budget voor te hebben en heeft de verwachting uitgesproken dat de gemeente Rotterdam dit onderzoek ook niet (op korte termijn) wil financieren.

De kinderrechter merkt hierover het volgende op.

Op basis van de Jeugdwet behoort het tot de taak van de GI om verantwoorde hulp te verlenen, waaronder wordt verstaan hulp van goed niveau, die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht wordt verleend en die is afgestemd op de reële behoefte van de jeugdige of de ouder. Onder die hulp valt ook het (laten) verrichten van een

noodzakelijk geacht onderzoek.

Het is – in het belang van de minderjarige – de taak van de GI om binnen de ondertoezichtstelling een dergelijk (ook door de GI noodzakelijk geacht) onderzoek met voortvarendheid te laten uitvoeren. Als de GI van oordeel is dat de gemeente een dergelijk onderzoek moet financieren, zal (het management van) de GI (richting de gemeente) de geëigende, desnoods procedurele stappen moeten ondernemen om ervoor te zorgen dat het onderzoek van de grond komt. De GI mag deze verantwoordelijkheid niet naast zich neerleggen (zie onder meer artikel 3.5 lid 1 Jeugdwet, *Kamerstukken II* 2012/13, 33684, 3, p. 160 – ‘Overeenstemming met de gemeente per geval wordt niet geëist, omdat het uiteindelijk de GI is die de wettelijke verantwoordelijkheid heeft om de door de rechter opgedragen maatregel uit te voeren.’ en Eerste evaluatie Jeugdwet, p. 49).

De gemeente Rotterdam dient daarnaast haar verantwoordelijkheid te nemen in het zorgen dat de kinderen binnen haar gemeente de voor hen noodzakelijk jeugdhulp ter beschikking gesteld krijgen. In het geval van [voornaam minderjarige] is dit thans een NIFP-onderzoek, aan de hand waarvan duidelijk moet worden welke hulp uiteindelijk passend en geboden is. Zonder dit onderzoek kan van (passende hulp) geen sprake zijn. Daarbij is het noodzakelijk dat dit onderzoek zonder enig nader uitstel van start kan gaan. De kinderrechter is van oordeel dat de GI met spoed in overleg moet treden met de gemeente Rotterdam om op korte termijn tot een solide oplossing voor de minderjarige te komen, die recht doet aan hetgeen de kinderrechter hiervoor overwogen heeft.

Nu de kinderrechter het van belang acht dat het NIFP-onderzoek zo spoedig mogelijk van start gaat, waardoor duidelijkheid komt over het perspectief van de minderjarige, zal de machtiging tot uithuisplaatsing voor kortere duur worden verlengd, te weten tot 28 februari 2019. Om duidelijk te maken dat de komende periode stappen moeten worden gezet, zal de kinderrechter het overige verzochte afwijzen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-11-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:9036

Zaaknummer: C/10/554861 / JE RK 18-2305

RECHTSPRAAK

Gerechtelijke vaststelling van het ouderschap. Verzoek daartoe van de Marokkaanse, in Marokko wonende, moeder als vertegenwoordigster van het kind. De man woont ook in Marokko. Hij heeft zowel de Marokkaanse als Nederlandse nationaliteit. Rechtbank verklaart moeder niet-ontvankelijk in haar verzoek, omdat naar Marokkaans recht de moeder geen wettelijk vertegenwoordigster is van het kind, dat is de vader.

De Marokkaanse moeder dient als vertegenwoordigster van haar minderjarige, eveneens Marokkaanse, kind een verzoek in tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van de Marokkaanse vader en benoeming van een bijzondere curator.

De bijzondere curator heeft zich op het standpunt gesteld dat de moeder niet-ontvankelijk is in haar verzoek.

Feiten en juridische situatie

De moeder en de vader hebben beiden de Marokkaanse nationaliteit en wonen in Marokko. De vader heeft ook de Nederlandse nationaliteit. Zij zijn in Marokko getrouwd. Uit dit huwelijk is de minderjarige geboren. Ten tijde van het huwelijk en de geboorte van het kind was de vader nog met een andere vrouw getrouwd. Dat huwelijk is inmiddels ontbonden. Naar Marokkaans recht is de vader de juridische vader van het kind. Door de ontbinding van het eerdere huwelijk van de vader, is het bigame karakter aan het huwelijk van de ouders ontvallen. Naar het oordeel van de rechtbank geldt sinds de ontbinding van het eerdere huwelijk de vader ook naar Nederlands recht als de juridische vader van de minderjarige.

Rechtsmacht

De rechtbank ontleent haar rechtsmacht aan artikel 9 sub b Rv, nu een procedure tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap in Marokko niet mogelijk is.

Ontvankelijkheid van de moeder

De moeder heeft het verzoek ingediend in de hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van de minderjarige. Uit artikel 231 van de Mudawwana, de Marokkaanse familiewet, volgt dat de meerderjarige vader de wettelijk vertegenwoordiger is van een kind. Dit gegeven is ter zitting aan de advocaat van de moeder voorgehouden. De advocaat heeft namens de moeder verklaard dat het verzoek zoals het er ligt gehandhaafd wordt en de vader niet als verzoeker in de zin van wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige zal optreden. Gelet hierop concludeert de rechtbank dat de moeder niet-ontvankelijk is in haar verzoek, nu zij niet de wettelijk vertegenwoordigster is van de minderjarige en daarom niet gerechtigd is namens hem in rechte op te treden.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:12872

Zaaknummer: C/09/542698 / FA RK 17-8562

RECHTSPRAAK

Verzoek aan GI om schriftelijke aanwijzing inzake de omgang van de moeder met haar kinderen. Geen tijdig besluit. Kan GI op straffe van een dwangsom worden gedwongen tijdig een besluit te nemen? Het hof kan hierover geen inhoudelijk oordeel vellen, nu de moeder in hoger beroep niet-ontvankelijk is.

Moeder verzoekt de gecertificeerde instelling (GI) om een schriftelijke aanwijzing inzake de omgang met haar kinderen. In rechte staat vast dat de GI niet tijdig, binnen twee weken, een besluit heeft genomen. Op grond van artikel 1:265f lid 2 jo. artikel 1:265 lid 4 BW staat het niet of niet tijdig nemen van een beslissing door de GI gelijk aan een afwijzing van het verzoek, waarna beroep kan worden ingesteld bij de kinderrechter. De moeder heeft beroep ingesteld bij de kinderrechter. De kinderrechter heeft het beroep gegrond verklaard en onder meer een voorlopige begeleide omgangsregeling tussen de moeder en de kinderen vastgesteld. De kinderrechter heeft het verzoek met betrekking tot de bestuurlijke dwangsom afgewezen.

Het verzoek van de moeder in hoger beroep is beperkt tot de beslissing van de kinderrechter met betrekking tot de bestuurlijke dwangsom. Die beslissing is in het wettelijk systeem connex aan het 'beroep niet tijdig' (vgl. artikel 8:55b Awb). Alvorens dit verzoek van moeder inhoudelijk kan worden beoordeeld dient het hof (ambtshalve) te beoordelen of de moeder in haar hoger beroep kan worden ontvangen.

Het hof overweegt dat onderdeel van de door de kinderrechter te verrichten toetsing is of de beslissing van de GI op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen. Op de totstandkoming van besluiten van de GI is de Awb van toepassing. Dat sprake is van een besluit in de zin van de Awb betekent echter niet dat de Awb in zijn geheel van toepassing is. Afdeling 4 van Titel 14 van Boek 1 BW (waar ook artikel 1:265 en 1:265f BW toe behoren) is opgenomen in de bijlage bij artikel 8:5 Awb, waardoor bezwaar en beroep op grond van de Awb zijn uitgesloten. De hoofdstukken 6 en 8 van de Awb zijn dus niet van toepassing (vgl. HR 3 november 2000; ECLI:NL:HR:2000:AA8104). Omdat de moeder haar verzoek heeft gebaseerd op artikel 8:55c Awb kan zij naar het oordeel van het hof niet in dit verzoek worden ontvangen. Het hof heeft de moeder daarom niet niet-ontvankelijk verklaard in haar hoger beroep met betrekking tot de

bestuurlijke dwangsom.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:9598

Zaaknummer: 200.232.422/01

RECHTSPRAAK

Verzoek tot eenhoofdig gezag over vier minderjarige kinderen. De moeder en de kinderen wonen in Afghanistan. Zij hebben alle vijf de Nederlandse nationaliteit. Rechtbank neemt rechtsmacht aan op grond van artikel 5 Rv. De rechtbank acht voorts de zaak voldoende verbonden met de Nederlandse rechtssfeer. De rechtbank belast de moeder met het eenhoofdig gezag naar Nederlands recht.

Feiten

De moeder en de vader zijn gehuwd geweest van 1994 tot eind september 2015. Tussen partijen is in 2009 de echtscheiding uitgesproken, maar die is niet ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. In 2015 is opnieuw de echtscheiding uitgesproken. Die is ingeschreven. De moeder is in 2009 in Afghanistan gehuwd met een andere man (in de veronderstelling dat zij gescheiden was). Uit de moeder zijn vanaf 2009 vier kinderen geboren. De moeder en de kinderen verblijven in Afghanistan. Zij hebben allen de Nederlandse nationaliteit. De woon- of verblijfplaats van de eerdere echtgenoot van de moeder is onbekend. Hij heeft ook de Nederlandse nationaliteit.

Rechtsmacht

Hoewel de kinderen hun gewone verblijfplaats niet in Nederland hadden (en hebben) en om die reden de Nederlandse rechter in beginsel geen rechtsmacht heeft, is de rechtbank van oordeel dat rechtsmacht in deze procedure, gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval, wel aangenomen kan worden. Er is naar het oordeel van de rechtbank sprake van een uitzonderlijk geval waarin de Nederlandse rechter wegens verbondenheid van de zaak met de rechtssfeer van Nederland zich in staat acht het belang van de kinderen naar behoren te beoordelen, zoals bedoeld in artikel 5 Rv.

Daartoe overweegt de rechtbank dat de moeder, de man en de kinderen allen de Nederlandse nationaliteit hebben. Ter zitting is verder gebleken dat de moeder de Nederlandse taal goed beheerst. Het is de intentie van de moeder om, zodra zij daar door een toewijzing van (één van) haar verzoek(en) in deze procedure toe in staat is, met de kinderen naar Nederland te

komen en hier te gaan wonen. In Nederland wonen ook de dochters van de moeder en de man, [naam kind1], [naam kind2] en [naam kind3] (die in Nederland is geboren). Verder wonen in Nederland nog andere familieleden, onder andere een nicht en een broer van de moeder.

De moeder heeft daarnaast voldoende aannemelijk gemaakt dat haar veiligheid en die van haar kinderen in gevaar komt als de moeder in Afghanistan een procedure zou voeren tot het verkrijgen van het eenhoofdig gezag, nog los van de vraag of een dergelijk verzoek in Afghanistan kan worden gedaan, dan wel kan worden toegewezen. Zij is immers gedurende enkele jaren gehuwd geweest met twee mannen, hetgeen in de Afghaanse cultuur zou kunnen worden beschouwd als overspel van de vrouw.

Toepasselijk recht en toepassing daarvan

In hoofdstuk III van het Haags Kinderbeschermingsverdrag van 1996 (HKV 1996) zijn wel bepalingen neergelegd betreffende het toepasselijke recht op kwesties van ouderlijke verantwoordelijkheid. Deze bepalingen hebben een universeel formeel toepassingsgebied. Deze bepalingen zijn daarom ook van toepassing in de gevallen waarin de rechtsmacht niet is gebaseerd op het HKV 1996 maar op bepalingen uit de Rv, zoals hier het geval is.

Dit leidt ertoe dat er naar Afghaans recht eerst dient te worden beoordeeld of de moeder en de man op dit moment belast zijn met het gezag over de in Afghanistan geboren en wonende kinderen. Artikel 16 HKV 1996 bepaalt immers dat het recht van de staat van de gewone verblijfplaats van het kind van toepassing is op het van rechtswege ontstaan of tenietgaan van ouderlijke verantwoordelijkheid zonder tussenkomst van een rechterlijke of administratieve autoriteit.

Het Afghaanse recht geeft een andere invulling aan het begrip 'gezag' dan het Nederlandse recht: het Afghaanse recht maakt een onderscheid tussen de zorg voor het kind (*hizanat*), en de overige zorg voor het kind en diens vermogen (*wilayat*). De *hizanat* ziet op de daadwerkelijke zorg- en opvoedingsaspecten van het ouderlijk gezag en de *wilayat* ziet op de overige zorg voor persoon en vermogen. Op grond van artikel 236 Afghaans Burgerlijk Wetboek (ABW) wordt de zorg voor de opvoeding en bescherming van meisjes jonger dan negen jaar en jongetjes jonger dan zeven jaar tijdens en na het huwelijk in de eerste plaats uitgeoefend door de moeder van het kind, maar rust de *wilayat* bij de man.

In het Afghaanse rechtssysteem bestaat er derhalve niet 'eenhoofdig gezag' of 'gezamenlijk gezag' zoals het Nederlandse recht dat kent. Nu aan beide ouders echter een deel van het gezag toekomt, zoals hiervoor overwogen, vertoont deze rechtsfiguur de meeste gelijkenissen met gezamenlijk gezag en zal de rechtbank daar in de verdere beoordeling ook van uitgaan.

Op grond van artikel 15 HKV 1996 past de rechtbank vervolgens Nederlands recht op de beoordeling van het verzoek toe, omdat dit haar interne recht is.

De moeder stelt dat niet de man maar haar huidige echtgenoot, de heer [nieuwe echtgenoot moeder], de biologische vader is van de kinderen. De moeder verkeerde in de veronderstelling dat er ten tijde van de geboorte van de vier kinderen al sprake was van een ontbinding van het huwelijk tussen de moeder en de man in Nederland en dat hij dus niet meer als vader van de kinderen zou worden aangemerkt. De echtscheidingsbeschikking uit 2009, tussen de moeder en de man gewezen, is echter niet ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De kinderen zijn dus tijdens het huwelijk van de man en de moeder geboren. Het is van groot belang dat de moeder voortaan zal worden belast met het eenhoofdig gezag over de kinderen, onder meer zodat zij Nederlandse paspoorten voor hen kan aanvragen en met hen naar Nederland kan. De man weigert zijn medewerking. Hij geeft daarbij aan dat hij niets met de zaak te maken wil hebben, omdat de kinderen niet zijn biologische kinderen zijn.

Gegeven het feit dat de man geen verweer heeft gevoerd en ook niet ter zitting is verschenen, dat niet is weersproken dat de man niet de biologische vader is van de kinderen en dat hij heeft aangegeven om die reden geen enkele bemoeienis met hen te willen, is de rechtbank van oordeel, in het belang van de kinderen, dat het verzoek van de moeder tot eenhoofdig gezag dient te worden toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 19-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:12742

Zaaknummer: C/09/542979 / FA RK 17-8707

RECHTSPRAAK

Bijstandsverhaal. Bijstandsuitkering aan de vrouw is beëindigd. Na anderhalve maand is opnieuw een bijstandsuitkering toegekend bij nieuw besluit. Het besluit tot verhaal behorend bij de eerdere uitkering herleeft niet. Er is een nieuw verhaalsbesluit nodig.

In hoger beroep is in geschil het verhaal door de gemeente op de man van de aan de vrouw mede ten behoeve van de kinderen verstrekte bijstand. Vast staat dat de gemeente de bijstandsuitkering van de vrouw vanaf 30 november 2017 heeft beëindigd en de gemeente met ingang van 15 januari 2018 opnieuw aan de vrouw een bijstandsuitkering verstrekt. De toekenning van deze uitkering betreft – zo blijkt ook uit een brief van de gemeente aan de vrouw van 12 februari 2018 – een nieuw besluit van de gemeente en niet een herleving van de eerdere uitkering. Anders dan de gemeente voorstaat, herleeft het besluit tot verhaal behorend bij de uitkering over de periode voor 30 november 2017 derhalve evenmin. Indien de gemeente over de periode vanaf 5 maart 2018 wederom tot verhaal van verleende bijstand wenst over te gaan, dient daartoe opnieuw een verzoek bij de rechtbank te worden ingediend. Het hof heeft daarom het verzoek tot vaststelling van verhaal van verleende bijstand over de periode vanaf 5 maart 2018 afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-10-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:9200

Zaaknummer: 200.235.025/01

RECHTSPRAAK

Gerechtelijke vaststelling van het vaderschap. Verzoek van de bijzondere curator daartoe afgewezen. Man heeft toegezegd het kind te zullen erkennen als het daarom vraagt.

De rechtbank stelt allereerst vast dat partijen het erover eens zijn dat de man de biologische vader is van de minderjarige.

Verder is niet in geschil dat het verzoek van de moeder buiten de daartoe in artikel 1:207 lid 3 BW gestelde termijn is ingediend nu de minderjarige in 2012 is geboren en het verzoek van de moeder op 4 januari 2018 ter griffie is binnengekomen.

Nu de vrouw niet binnen de termijn van vijf jaar het verzoek heeft ingediend, is de rechtbank van oordeel dat zij niet-ontvankelijk verklaard dient te worden in haar verzoek tot gerechtelijke vaststelling van het ouderschap. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad zijn vervaltermijnen noodzakelijk met het oog op de rechtszekerheid en de rechtbank is van oordeel dat er geen bijzondere omstandigheden zijn gesteld of gebleken die aanleiding geven om deze vervaltermijn van vijf jaar op te rekken.

Het feit dat de moeder niet-ontvankelijk zal worden verklaard in haar verzoek, maakt dat tot beoordeling van het (voorwaardelijk) verzoek van de bijzondere curator moet worden overgegaan.

De rechtbank stelt voorop dat er grote waarde gehecht dient te worden aan een ongestoorde identiteitsontwikkeling van een kind. Een situatie in stand houden waarbij de biologische werkelijkheid niet in overeenstemming wordt gebracht met de feitelijke werkelijkheid is in zijn algemeenheid niet in het belang van een minderjarige.

Ondanks vorenstaande is de rechtbank van oordeel dat het belang van de minderjarige er niet mee is gediend dat thans wordt overgegaan tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap. Artikel 1:207 lid 1 BW biedt de minderjarige de mogelijkheid om het ouderschap van de man in de toekomst vast te laten stellen nu er voor hem geen vervaltermijn geldt. De belangen van zowel de minderjarige als de man worden op die manier gewaarborgd. Dat de bijzondere

curator en de vrouw twijfels hebben of de man in de toekomst zal meewerken aan de erkenning als de minderjarige dat verzoekt, acht de rechtbank onvoldoende om thans het verzoek toe te wijzen. De man heeft meerdere keren te kennen gegeven mee te zullen werken aan erkenning indien de minderjarige hiervoor bij hem aanklopt. Mocht de man, ondanks zijn toezegging, in de toekomst niet meewerken aan erkenning, dan staat voor de minderjarige de mogelijkheid open een gerechtelijke procedure te starten en het vaderschap via deze weg vast te stellen. De rechtbank gaat er echter van uit dat de man zijn toezegging, in het belang van de minderjarige, zal nakomen. De man heeft daarnaast meerdere keren naar voren gebracht dat hij geen contact wil met de minderjarige, mede gelet op zijn eigen gezin en dat als zijn vaderschap op deze manier door de moeder of de bijzondere curator wordt afgedwongen, voor hem de deur dicht is, ook in de toekomst. Zijn huidige partner is op de hoogte van het bestaan van de minderjarige, zodat een mogelijke erfrecht kwestie bij vooroverlijden van de man niet als een verrassing zal komen.

Gelet op de stukken en de behandeling ter zitting is de rechtbank van oordeel dat de minderjarige zelf een mening over de erkenning of de gerechtelijke vaststelling van het vaderschap over hem moet kunnen vormen. De rechtbank wijst het verzoek van de bijzondere curator daarom af.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 17-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2018:4112

Zaaknummer: C/08/212510 / FA RK 18-50

RECHTSPRAAK

Huwelijk naar Nederlands en sjiitisch-islamitisch recht. Echtscheiding naar Nederlands recht in 2015 uitgesproken. Man weigert medewerking aan de ontbinding van het gesloten religieus huwelijk. Het hof acht die weigering – evenals de rechtbank – onder de gegeven omstandigheden onrechtmatig. Man veroordeeld tot medewerking aan de ontbinding van het religieus huwelijk.

De voorzieningenrechter heeft de man bij vonnis veroordeeld tot het verlenen van medewerking aan de ontbinding van het tussen partijen bestaande islamitisch huwelijk. De man is van dit vonnis in hoger beroep gekomen. Bij beschikking is in 2015 de echtscheiding tussen partijen uitgesproken, welke beschikking is ingeschreven in de daartoe bestemde registers van de gemeente. De man heeft tot op heden geen medewerking verleend aan de ontbinding van het tussen partijen gesloten religieus huwelijk.

Het hof stelt voorop dat de weigering van de man om zijn medewerking te verlenen aan een ontbinding van het religieus huwelijk onrechtmatig is als dit in strijd komt met de zorgvuldigheid die hij in het maatschappelijk verkeer ten aanzien van zijn gescheiden echtgenote in acht behoort te nemen. Of van onrechtmatigheid sprake is zal afhangen van de omstandigheden van het geval, waaronder de mate waarin de vrouw bij uitblijven van een ontbinding van het religieus huwelijk in haar verdere levensmogelijkheden wordt beperkt, de aard en het gewicht van de bezwaren die bij de man tegen deze medewerking bestaan en de kosten die aan de medewerking zijn verbonden.

De man betwist enerzijds dat voor de vrouw risico's zouden bestaan dat zij zou worden blootgesteld aan maatregelen wegens overspel, bigamie of eerwraak, anderzijds stelt de man dat deze risico's niet worden weggenomen door toewijzing van haar vordering. Door de man is echter niet bestreden dat de vrouw, zolang het religieus huwelijk niet is ontbonden, naar het islamitisch recht als gehuwd beschouwd zal blijven. Vast staat dat de vrouw ook door de man zelf is bedreigd. De onderbouwing van deze grief door de man is niet consistent. De grief faalt.

Met de tweede grief bestrijdt de man dat zijn weigering om mee te werken aan de islamitische

chtscheiding onzorgvuldig is. Hij voert aan dat de wijze waarop een islamitische echtscheiding tot stand komt gebaseerd is op vrijwilligheid en dat hij bereid is om vrijwillig mee te werken aan een echtscheiding bij een imam. Een niet-vrijwillige medewerking heeft niet de door de vrouw gewenste gevolgen. Hij stelt verder dat een niet-moslim – de Nederlandse rechter – niet kan beslissen over het huwelijk van twee moslims. De vrouw heeft zelf gekozen voor het islamitisch huwelijk. Afgedwongen medewerking heeft voor de man negatieve gevolgen binnen zijn sociale omgeving, aldus de man. Het hof overweegt dat van vrijwillige medewerking geen sprake is nu de man daar voorwaarden aan verbindt. De man heeft zijn stelling dat aan het verlenen van zijn medewerking aan de echtscheiding onder de huidige omstandigheden negatieve gevolgen voor hem zijn verbonden niet onderbouwd. Daarbij komt dat het aan de man zelf te wijten is dat het tot een afgedwongen medewerking is gekomen. Dat de vrouw zelf heeft gekozen voor het islamitisch huwelijk leidt niet tot een ander oordeel.

De man betoogt in zijn derde grief dat hij niet in staat is om uitvoering te geven aan het vonnis omdat hij geen getuigen, noch een imam kan vinden die willen meewerken aan een afgedwongen *talaq*. Door de vrouw is deze grief gemotiveerd bestreden. De vrouw heeft twee getuigen met name genoemd die bereid zijn mee te werken aan de *talaq*. Het hof passeert deze grief dan ook.

Het hof concludeert dat alle grieven van de man falen en heeft het bestreden vonnis bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-10-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2893

Zaaknummer: 200.237.933/01

RECHTSPRAAK

Hoger beroep kinderalimentatie. Intussen zijn de goederen van de man onder bewind gesteld. Rol bewindvoerder.

Bij de beschikking, waarvan beroep, is op het inleidend verzoek van de vrouw bepaald dat de man een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen (hierna: kinderbijdrage) zal betalen van € 665 per maand met ingang van 14 augustus 2017. De man was in eerste aanleg niet verschenen.

De man verzoekt de bestreden beschikking te vernietigen en, naar het hof begrijpt, het inleidend verzoek van de vrouw af te wijzen, althans een zodanige kinderbijdrage vast te stellen als het hof juist zal achten. De vrouw verweert zich.

Ter zitting in hoger beroep is gebleken dat met ingang van 27 januari 2018, nadat de procedure in eerste aanleg reeds was beëindigd, bewind is ingesteld over de goederen die aan de man (zullen) toebehoren. Een dergelijk bewind brengt ingevolge artikel 441 Rv mee dat in een kinderalimentatiezaak als de onderhavige, die betrekking heeft op de onder bewind gestelde goederen, de bewindvoerder de man in en buiten rechte vertegenwoordigt, zodat het aanwenden van een rechtsmiddel in beginsel dient te geschieden door de bewindvoerder. Indien, zoals in dit geval, het rechtsmiddel niettemin is aangewend door de rechthebbende (de man) zelf, dient de bewindvoerder in de procedure als formele procespartij te worden betrokken (HR 7 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:525).

De advocaat van de man heeft ter zitting desgevraagd verklaard dat de bewindvoerder toestemming en opdracht heeft verleend hoger beroep in te stellen. Na de zitting heeft de advocaat van de man een e-mailbericht van de bewindvoerder van 21 augustus 2018 ingediend, waarin de bewindvoerder haar eerder verleende toestemming voor het voeren van de onderhavige procedure heeft bevestigd.

Gelet hierop heeft het hof de bewindvoerder alsnog als formele procespartij aangemerkt. Het ter zitting door de vrouw opgeworpen verweer dat de man heeft gehandeld in strijd met artikel 441 Rv faalt.

Het hof bepaalt vervolgens de bijdrage op € 50 per maand voor de beide kinderen tezamen. Er

wordt geen terugbetalingsverplichting opgelegd.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 16-10-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3741

Zaaknummer: 200.237.053/01

RECHTSPRAAK

Handlichting ten behoeve van het openen van een bankrekening zonder medewerking van de ouder, opdat daarop het loon gestort kan worden. Geen publicatie in de Staatscourant van de beschikking, maar op rechtspraak.nl.

De bijzondere curator heeft de kantonrechter verzocht om handlichting te verlenen in die zin dat de minderjarige zelf de bevoegdheid krijgt een bankrekening te openen en die bankrekening – en zijn inkomen en uitgaven – zelf te beheren. Voorts te bepalen dat publicatie van de beschikking in de *Staatscourant* achterwege kan blijven en dat daarvoor een publicatie op www.rechtspraak.nl in de plaats komt en dat publicatie van de handlichting verder maar in (maximaal) één landelijk dagblad hoeft te geschieden.

De bijzondere curator heeft het volgende aangevoerd. De minderjarige werkt als supermarktmedewerker. Hij heeft daarom een bankrekening nodig, zodat zijn loon uitgekeerd kan worden. Meestal opent een ouder een bankrekening voor zijn of haar kind. Daarmee heeft de ouder inzage in de betaalrekening van zijn of haar kind. Dit is juist iets wat de minderjarige niet wil. De relatie tussen de minderjarige en zijn moeder is ernstig verstoord en er is op korte termijn geen zicht op contactherstel. De enige manier voor de minderjarige om een eigen bankrekening te openen, zonder bemoeienis van zijn moeder, is wanneer daartoe handlichting wordt verleend.

De kantonrechter overweegt dat op grond van artikel 1:235 BW de kantonrechter, desgevraagd, aan een minderjarige (die de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt) bepaalde bevoegdheden van een meerderjarige kan toekennen. Nu niet is gebleken van bezwaren, heeft de kantonrechter het verzoek toegewezen. Met betrekking tot de publicatieplicht wordt het volgende overwogen. In artikel 1:237 BW is bepaald dat de beschikking waarbij de handlichting is verleend bekend moet worden gemaakt in de *Staatscourant* en in twee in de beschikking aan te wijzen dagbladen. De bedoeling van de wetgever daarbij is geweest dat op die manier zo veel mogelijk personen kennis kunnen nemen van de handlichting. Door de komst van het – voor eenieder toegankelijke – internet, is deze wijze van publicatie naar het oordeel van de kantonrechter min of meer achterhaald. Niet alleen bestaat er namelijk sinds een aantal jaren

geen papieren versie meer van de *Staatscourant* en is deze enkel nog via het internet te raadplegen, ook beschikt de Rechtspraak thans over een eigen website (www.rechtspraak.nl) waar de rechterlijke instanties hun uitspraken op kunnen publiceren. Publicatie van de handlichting op www.rechtspraak.nl is naar het oordeel van de kantonrechter even effectief als publicatie op de website van de *Staatscourant*. Voorts brengt publicatie op www.rechtspraak.nl (door de griffier), anders dan bij publicatie in de (digitale) *Staatscourant*, geen kosten met zich mee. Op grond van een en ander zal de kantonrechter dan ook bepalen dat publicatie in de *Staatscourant* achterwege kan blijven en dat de (door de griffier te initiëren) publicatie op www.rechtspraak.nl daarvoor in de plaats komt. Voorts heeft publicatie van de handlichting op het internet naar het oordeel van de kantonrechter in de praktijk een veel ruimer bereik dan de wetgever bij de totstandkoming van de wet voor ogen had. Er is dan ook geen redelijk belang bij gediend om naast publicatie op het internet de handlichting ook nog eens in twee dagbladen bekend te maken, met alle kosten van dien. Daarnaast zal de verleende handlichting voornamelijk doorwerken in de onderlinge verhouding tussen de minderjarige en zijn moeder en de verhouding met de bank. De moeder ontvangt een afschrift van de onderhavige beschikking. Daarnaast verwacht de kantonrechter dat de bank – waar de minderjarige een privérekening zal openen – op de hoogte wordt gebracht van de verleende handlichting. Om die redenen heeft de kantonrechter beslist dat de verleende handlichting niet bekendgemaakt hoeft te worden in twee (of één) dagblad(en). Volstaan wordt met de publicatie op www.rechtspraak.nl.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:5003

Zaaknummer: C/16/465715/ FO RK 18-1329

RECHTSPRAAK

Jansen t. Noorwegen

Uithuisplaatsing. Algehele uitsluiting van contact. Risico van ontvoering door grootvader. Ontvoeringsrisico belast ook de wijze van uitvoering van contactregeling. Scheiding van ouder en kind moet tijdelijk zijn. Herenigingsplicht van de staat. Focus op ontvoeringsrisico ten koste van aandacht voor hereniging. Risico van verlies van Roma-identiteit. Schending van artikel 8 EVRM.

Klaagster is de moeder van A, die geboren is toen klager en de vader, Y, allebei net negentien jaar waren. De relatie tussen klager en Y eindigde voor de geboorte van A. Op Y's initiatief is gerechtelijk vastgesteld dat hij A's vader is. Daarna regelden klager en Y het gezamenlijk gezag. Toen A werd geboren (oktober 2011), woonde klager in bij haar ouders, die Roma zijn. Kort erna zetten haar ouders haar en A op straat. Met hulp van de gemeente werd klager opgenomen in een familiecentrum. Enkele weken later stak klagers vader de burens met een mes. Hij geloofde dat zij hadden bevorderd dat klager en A in het familiecentrum werden opgenomen. Toen A veertien weken oud was, keerde klager terug naar haar ouders.

De raad voor de kindbescherming (de raad) verzocht toen om een ondertoezichtstelling (februari 2012). In juni 2012 besliste de raad tot spoedopname van A en plaatste haar bij pleegouders op een geheim adres. Er waren ernstige zorgen over klagers opvoedkwaliteiten, terwijl ze de door de raad aangeboden hulp weigerde. Zorgen bestonden over het feit dat klager bij haar ouders woonde, waar ze zelf mishandeld is geweest. Klager stond onder de invloed van haar vader (hierna: grootvader). Hij zou belemmeren dat klager met de raad zou samenwerken. Grootvader had verhinderd dat klager naar school toe zou gaan, waardoor ze analfabeet is. Hij had haar gebruikt om een woning voor hemzelf bij de gemeente aan te vragen. De raad besliste dat klager haar kind gedurende één uur per week mocht bezoeken onder begeleiding. In augustus 2012 bevestigde de rechtbank Oslo de spoedmaatregel. Y was het eens met de spoedmaatregel.

Een maand later merkte de pleegmoeder dat ze – nadat ze A naar een contact met klager

had gebracht – door een jonge man in een auto werd gevolgd. De auto bleek van grootvader te zijn, de chauffeur een familielid. A werd overgeplaatst naar andere pleegouders en omgang werd beperkt tot één uur per maand, op een beveiligde plaats met medewerking van politie. Y had een soortgelijke contactregeling. Y diende een verzoek in bij de rechtbank om het hoofdverblijf van A bij hem te laten zijn, maar het verzoek werd afgewezen. Een door de rechtbank benoemde deskundige adviseerde dat geen van de ouders zou A mogen verzorgen of bezoeken. De raad bevestigde zijn eerdere beslissing, en nam daarbij in aanmerking het risico van ontvoering en het feit dat A's eerste levensjaar zeer onrustig was geweest. In december 2012 besliste de raad tot het opleggen van een gewone ondertoezichtstelling (geen spoedmaatregel). De raad overwoog dat er ernstige tekorten waren in de A's opvoeding, dat A reeds ten tijde van de eerste uithuisplaatsing hierdoor is beschadigd en dat het op de loer lag dat ze door grootvader ontvoerd zou worden. De raad oordeelde dat klagster psychologische behandeling zou moeten ondergaan. Het bleek ook dat ze een woning had gekregen, maar dat de financiële zaken niet op orde waren omdat grootvader controle had over haar uitkering. Uit de internationale verdragsbepalingen over de bescherming van culturele minderheden kon niet worden afgeleid dat van een kinderschermingsmaatregel zou moeten worden afgezien. De raad besliste tot beperking van contact voor allebei de ouders tot één uur per drie maanden. Beide ouders accepteerde de uithuisplaatsing, maar procedeerden over de contactregeling. Y streefde onbegeleide contact na, klagster wilde een hogere frequentie. De procedures hadden geen succes. Op 5 juli 2013 oordeelde de rechtbank dat contact geheel zou worden uitgesloten. Bij de beslissing van de rechtbank speelde vooral het gestelde actuele en evidente risico van ontvoering. Het gerechtshof woog daarentegen niet alleen het risico van ontvoering, maar ook de stress die A na de contacten opliep en het feit dat uit veiligheidsoverwegingen de pleegmoeder niet met haar naar de contactlocatie kon meegaan.

Bij het Supreme Court waren nieuwe feiten voorhanden. De grootvader verbleef inmiddels in de gevangenis en zou daar enkele jaren verblijven. Klagster was opnieuw in verwachting en had een nieuwe relatie uit een andere omgeving. Klagster ging naar school en had werk. Het Supreme Court wilde weten welke betekenis deze feiten hadden voor de belangenafweging. Voor het Supreme Court stond het vast dat een ontvoering zeer schadelijk zou zijn voor A, maar stond nog niet vast dat er een actueel en evident risico van ontvoering kon worden aangenomen. In zijn uitspraak op 23 oktober 2014 vernietigde het Supreme Court de uitspraak van het gerechtshof en verwees de zaak naar het gerechtshof voor een nieuwe beoordeling van het veiligheidsrisico in het licht van de nieuwe omstandigheden. In april 2015 oordeelde het gerechtshof het beroep ongegrond. In principe hadden A en haar ouders recht op contact met elkaar. Dit recht werd versterkt door haar recht om in de minderheidsgemeenschap (Roma) te worden opgevoed en de taal te leren. Er waren echter in haar geval speciale en dwingende redenen waarom het recht van kind en ouders op contact met elkaar niet kon zegevieren. Er

was immers een reëel risico van ontvoering, de angst die gegrond werd in daadwerkelijk voorgevallen incidenten. Het gerechtshof woog hierbij alle omstandigheden.

Klaagster kon niet berusten in de uitspraak en klaagt in Straatsburg dat artikel 8 EVRM is geschonden door de weigering om haar contact te laten hebben met A. Het EHRM overweegt dat enerzijds het belang van het kind wordt gediend door het in stand houden van familiebanden, tenzij de familie ongeschikt is gebleken. Anderzijds heeft het kind belang bij opvoeding in een betrouwbare omgeving en ontleent een ouder niet het recht aan artikel 8 EVRM om een maatregel te krijgen die schadelijk is voor het kind. Het EHRM overweegt voorts dat een maatregel waarbij alle familie- en gezinsleven tussen ouder en kind wordt ontzegd slechts in uitzonderlijke omstandigheden gerechtvaardigd kan worden en alleen om een overheersende reden gelegen in de belangen van het kind (EHRM 7 augustus 1996, 17383/90, par. 78 (*Johansen/Noorwegen*); EHRM 28 oktober 2010, 52502/07, par. 66 (*Aune/Noorwegen*); EHRM 19 september 2000, 40031/98, par. 59 (*Gnahoré/Frankrijk*); EHRM 26 februari 2004, 74969/01, par. 48 (*Görgülü/Duitsland*)). De vraag is of het gestelde ontvoeringsrisico en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de uitvoering van de contactregeling de aangevallen beperkingen met daarmee gepaard gaande langdurige gevolgen voor de relatie tussen moeder en kind rechtvaardigen.

Er bestond volgens het EHRM een reëel risico van ontvoering, welk risico niet alleen van grootvader uitging maar ook andere familieleden. Onder meer had de grootvader de burens met een mes gestoken, had hij klaagster bedreigd dat hij haar zou vermoorden en A naar een ander land ontvoeren, is Y bedreigd met de dood toen hij een procedure voerde tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van A en werd de pleegouder achterna gezeten door een familielid. Het EHRM is het eens met het oordeel van de nationale instanties dat een ontvoering zeer schadelijk voor A zou zijn. De procedure was omkleed met alle mogelijke waarborgen, werd gevoerd in vier instanties, waarbij er geen tekort aan expertise was en waarin klaagster door een advocaat werd bijgestaan. Voorts werden nieuwe feiten, die zich in de loop van de procedure voordeden, in de uiteindelijke afweging betrokken en meegewogen. Veelvuldige factoren werden meegewogen, niet alleen het risico van het optreden van een ontvoering maar ook de gevolgen daarvan. De kenmerking van verwaarlozing werden betrokken, A's kwetsbaarheid en behoeften en haar belang om haar Roma-achtergrond te kennen alsmede het effect van de contactregeling op de pleegouders en de omstandigheden in het pleeggezin.

Tot slot staat het EHRM stil bij de vraag of de aangevallen beslissing de toets van artikel 8 EVRM kan doorstaan, in het licht van zijn rechtspraak op grond waarvan de scheiding van ouder en kind een tijdelijke maatregel moet zijn, welk maatregel opheffen dient te worden zodra de omstandigheden dit toelaten. Bovendien hebben de autoriteiten een verplichting om

gezinshereniging te bevorderen, zodra dat redelijkerwijs haalbaar is. Het EHRM overweegt dat het risico van ontvoering niet alleen betrekking had op de contactmomenten, maar ook op het feit dat de ouders bekend konden raken met A's verblijfplaats en merkt in dit verband op dat slechts vier bezoeken per jaar waren voorzien. Het gevolg van de algehele uitsluiting van contact was dat het familie- en gezinsleven effectief werd afgesneden, een punt dat naar het oordeel van het EHRM in de nationale procedure onderbelicht is gebleven. Niet genoemd werd door het Supreme Court dat klaagster haar dochter gedurende drie jaar niet heeft gezien. Bovendien waren de autoriteiten gefocust op het potentiële risico en niet op een eventuele hereniging van moeder en kind. Het risico is aanwezig dat het contact tussen A en haar moeder permanent verloren zal gaan. Het EHRM onderstreept het belang ervan dat autoriteiten oog hebben voor de langetermijnwerking van maatregelen (*Görgülü/Duitsland*, § 46) en voor de mogelijkheid dat het kind van haar Roma-identiteit vervreemd zal raken. Hierdoor is artikel 8 EVRM geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 06-09-2018

Zaaknummer: 2822/16

RECHTSPRAAK

Grujić t. Servië

Tenuitvoerlegging omgangregeling. Verzet door een van de minderjarigen. Moeder staat erop dat de kinderen alleen samen omgang mogen hebben. Tenuitvoerleggingsverplichtingen van de staat. Verzoeker heeft nagelaten om hulp te vragen om zijn relatie tot de andere ouder te verbeteren. Geen schending artikel 8 EVRM.

Verzoeker (de vader) en de moeder woonden tien jaar samen. Uit de relatie zijn twee kinderen geboren: J.G. (dochter, geboren 1992) en M.G. (zoon, geboren 1994). Toen verzoeker en de moeder in 2001 uit elkaar gingen waren de kinderen respectievelijk 9 en 7 jaar oud. De rechtbank bepaalde op vaders verzoek dat de kinderen ieder tweede weekend en de helft van de vakanties bij verzoeker zouden zijn.

In 2006 begon verzoeker een procedure gericht op tenuitvoerlegging van de contactregeling. J.G. wilde haar vader niet zien en de moeder stond erop dat de kinderen uitsluitend samen contact met de vader konden hebben. De deurwaarder werd ingezet, maar bij iedere poging om tenuitvoerlegging te realiseren, stelde de moeder dat de kinderen samen moesten gaan of helemaal niet. Er werden veertien pogingen ondernomen waarbij een deurwaarder werd ingezet. In 2007 vertelden de kinderen de rechtbank in het bijzijn van een kinderpsycholoog dat ze bang waren voor de vader.

Het Sociale Zorg Centrum oordeelde dat de tenuitvoerleggingsproblemen veroorzaakt waren door de slechte relatie tussen de ouders, J.G.'s afkeer van haar vader en het feit dat M.G. zijn vader alleen wilde zien in het bijzijn van zijn zuster, J.G. Gedurende drie jaar had verzoeker geen contact met J.G. en had hij M.G. slechts een paar keer op school gezien (zonder toestemming en buiten de contactregeling om). Het Sociale Zorg Centrum concludeerde dat andere methoden zouden moeten worden gebruikt dan tenuitvoerlegging met behulp van de deurwaarder. In 2009 gaven beide kinderen aan dat ze geen wens hadden om hun vader te ontmoeten. In 2011 werden wekelijkse ontmoetingen tussen M.G. en verzoeker geregeld. Over een periode van drie maanden gingen sommige ontmoetingen niet door vanwege conflicten, vakantie of ziekte, maar de meerderheid van de ontmoetingen ging wel door.

De moeder diende een verzoek in tot beëindiging van de tenuitvoerlegging, welk verzoek de rechtbank in 2011 toekende. In 2007 werd de moeder veroordeeld in een strafrechtelijke procedure voor het belemmeren van contact tussen verzoeker en M.G. Ze werd niet veroordeeld voor het feit dat verzoeker geen contact met J.G. had gehad.

In Straatsburg klaagt verzoeker dat de autoriteiten bij de tenuitvoerlegging van de omgangsregeling niet aan de uit artikel 8 EVRM voortvloeiende verplichtingen hebben voldaan. Het EHRM overweeft dat de autoriteiten veertien pogingen hebben ondernomen om de contactregeling met behulp van de sterke arm ten uitvoer te leggen. Vervolgens werden de sociale diensten ingezet, werd meermaals onderzoek gedaan en werden de kinderen gehoord. Ook werd de moeder strafrechtelijk vervolgd en veroordeeld. Het EHRM overweegt dat de autoriteiten redelijk diligent zijn geweest, maar dat het desondanks niet is gelukt om een contactregeling op gang te brengen. De problemen werden veroorzaakt door het verzet van de dochter en door de weigering van de moeder om de zoon alleen aan verzoeker mee te geven. Het verzet van de dochter had te maken met haar ervaringen toen de ouders nog samen waren. Bij het horen van de kinderen gaven beiden aan dat ze bang waren voor verzoeker. De taak van de autoriteiten om een contactregeling ten uitvoer te leggen is niet gemakkelijk, aldus het EHRM en werd bemoeilijkt door het ontbreken van medewerking door de moeder en de vijandige houding van de dochter. De vader heeft tot zekere hoogte aan de problemen bijgedragen, aldus het EHRM. Zo is hij blijven doorzetten om tenuitvoerlegging te realiseren, terwijl het Sociale Zorg Centrum van oordeel was dat andere middelen (dan de sterke arm) moesten worden gebruikt. Ook heeft verzoeker de zoon op onofficiële wijze bezocht door hem op school op te zoeken. Het EHRM oordeelt dit gedrag, hoewel begrijpelijk, als weinig constructief. Ook heeft verzoeker niet gezocht naar andere manieren om de omgang ten uitvoer te leggen en heeft hij nagelaten de autoriteiten te verzoeken om hulp om de relatie met de moeder te verbeteren. Ook is verzoeker een keer niet op zitting gekomen in een zaak waarin hij had verzocht om alleen met het gezag te worden belast. Het EHRM oordeelt dat de autoriteiten, gezien de omstandigheden, alles hebben gedaan wat van hen verwacht kon worden. Artikel 8 EVRM is niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 28-08-2018

Zaaknummer: 203/07